Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

Rok 6. Warszawa, 1 września 1928 roku. № 36.

PRZEMYSŁ PIWOWARSKI

ORGAN CENTRALNEGO ZWIĄZKU PRZEMYSŁU PIWOWARSKIEGO I SŁODOWNICZEGO W RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

REDAKCJA i ADMINISTRACJA — Warszawa, Wiejska 17. — Telefon 5-96. Otwarta od 1 do 3 po poł.

W sprawie organizacji eksportu chmielu polskiego.[1)]

(Dokończenie).

Na tle rozważań na temat lepszego zorganizowania eksportu chmielu polskiego do krajów zachodnio-europejskich rodzą się pewne sugestje, które podane są niżej w następujących kilku punktach:

1) Należy dążyć w Polsce do tego, aby handel chmielem wedle możności skoncentrować *czasowo* na 2 do 3 tygodni w październiku, oraz *miejscowo* w jednej do tego celu najbardziej nadającej się miejscowości ewentualnie we Lwowie lub Lublinie.

Za Lwowem przemawia ten fakt, że handel chmielem i sortownie chmielu, obejmujące całą połać wschodniej Małopolski, oddawna są skoncentrowane, a miasto samo dzięki Targom Wschodnim, dostatecznej ilości publicznych magazynów, swojemu centralnemu położeniu i dogodnym warunkom komunikacyjnym z południowym Wołyniem, rozwiniętej sieci bankowej i europejskim warunkom mieszkaniowym, do powyższego celu najbardziej się nadaje. Za Lublinem przemiawiałaby natomiast ta okoliczność, że leży on na drodze eksportu na Zachód, jednakowoż brak odpowiednich urządzeń magazynowych i gorsze warunki mieszkaniowe przemawiają przeciw wyborowi tej miejscowości. Niedogodność frachtowa w wypadku wyboru Lwowa na miejsce dorocznych targów chmielem mogłaby być zrównoważona przez odpowiednie refrakcje przewozowe dla chmielu wołyńskiego.

2) Należałoby przeprowadzić rewizję taryfy i uprawnień komisjonerskich i dążyć do tego, żeby pośrednictwo w tym dziale spoczywało w rękach osób godnych zaufania. Taryfa powinna być dostosowana do szans eksportowych chmielu i światowej jego wartości, a również do stosunków panujących pod tym względem na targach zagranicznych. W Czechosłowacji np. pobierają komisjonerzy 25 kor. c. od 50 kg., w Polsce zaś dol. 2,50 od 50 kg., zatem 3 razy więcej.

3) Organizując tego rodzaju stały targ na chmiel należałoby reklamować te targi specjalnie w tych krajach, które dotąd bezpośredniego większego udziału w imporcie naszego chmielu nie miały.

4) Celem przeprowadzenia sortymentu wedle wymogów rynków zachodnio-północnej Europy, należałoby wyszkolić lub sprowadzić 2 lub 3 instruktorów, którzyby w najważniejszych sortowniach krajowych mogli dać wskazówki, co do wprowadzenia pożądanych zmian przy sortowaniu, suszeniu, siarkowaniu i pakowaniu chmielu.

5) W związku z powyższemi pracami nie jest wykluczone, że byłoby wskazane po pewnym czasie odpowiednie ustawowe uregulowanie powyższych spraw, co miało miejsce w Czechosłowacji (Provenienzgesetz) z wielkim, oraz w Jugosławji, z mniejszym sukcesem. Nad kwestją tą pracują obecnie Niemcy, zatem i Polska, jako jeden z najważniejszych producentów chmielu w Europie, powinna również zbadać, czy należy produkcję i sortyment zestandaryzować i dopuścić aby polski chmiel zagranicą wyłącznie tylko nadal służył jako surogat do falsyfikowania obcych wysokowartościowych marek.

6) Ze względu na to, że w czasie pozatargowym artykuł tak ważny, jak chmiel, wymaga odpowiedniego zastępstwa i inwigilacji zagranicą w tych centracjach, które byłoby pożądane zdobyć, należałoby stworzyć lub ułatwić stworzenie własnych placówek handlowych, któreby mogły zająć się handlem chmielu polskiego komisowo lub też wedle możności na własny rachunek.

Jak powyżej było zaznaczone, polscy dostawcy do tej pory nie wysyłają na Zachód Europy towaru komisowo, co byłoby zresztą niebezpieczne, a natomiast kupcy zachodnio-europejscy, nie chcąc kupować na próbę, z reguły chcą płacić po nadejściu towaru. Ponieważ te obustronne przeszkody dałyby się usu-

*) Artykuł niniejszy ukazał się w Nr. 29 z r. b. tygodnika „Przemysł i Handel".

nąć przez sprowadzenie własnego pośrednictwa na miejscu zbytu, przeto koła polskie, zainteresowane eksportem, powinny zbadać możność założenia wspólnego przedstawicielstwa, przedewszystkiem w Belgji. Magazyny wspólnej agentury byłyby zaopatrzone w towar, przeznaczony na komisową sprzedaż. W razie dopuszczenia do tego interesu kupców miejscowych, nie jest rzeczą wykluczoną, że dałoby się, za pośrednictwem tutejszych banków, zaliczkować chmiel, nadesłany w konsygnację do Belgji, a tem samem ułatwić zaopatrywanie w towar składu komisowego.

Dr. *L. L.*

Umowa o pracę robotników.

(Ciąg dalszy).

Zaliczki te są częścią wypłaty, pobieranej w okresach stałych i nie podlegają potrąceniom. Przy wypłacie miesięcznej, potrącenia należy dokonywać od łącznej sumy, przypadającej do wypłaty, od której następnie należy odliczyć wysokość pobranej zaliczki.

Po potrąceniu należności wymienionych powyżej można potrącać:

e) kary pieniężne za przekroczenia, które w sumie ogólnej nie powinny przekraczać $^1/_{10}$ części wynagrodzenia, faktycznie (a więc po wszelkich innych potrąceniach) przypadającego robotnikowi do wypłaty. W wypadku więc, gdy poprzednie potrącenia, wymienione w punktach a, b, c i d, nie pochłaniają połowy wynagrodzenia do wypłaty, należność z tytułu kar może być potrącona całkowicie; natomiast w wypadku, gdy wspomniane potrącenia obejmują już dozwoloną do potrąceń połowę wynagrodzenia, kary mogą być potrącane w wysokości 10% pozostałej do wypłaty połowy wynagrodzenia (art. 3 ust. 4).

W ten sposób łączna wysokość potrąceń przy zbiegu różnych należności, jako najwyższą granicę może osiągnąć 55% wynagrodzenia przypadającego robotnikowi do wypłaty.

Powyższe wyliczenie sum, które mogą być potrącane z zarobków robotnika, jest wyczerpujące. Pracodawca nie może potrącać żadnych innych sum, jak np. składek do organizacji zawodowych, społecznych, instytucyj samopomocowych (kas przezorności) i t. p.

Przekroczenie przepisów o potrąceniach, zawartych wyżej w p. a, b, c, d i e pociąga za sobą grzywnę od 50 do 1000 zł. i karę aresztu do 6 tygodni lub jedną z tych kar, o ile inne ustawy karne nie przewidują kar surowszych. Do orzekania powołane są sądy pokoju (powiatowe).

6. *Kary pieniężne.*

Kary pieniężne mogą być nakładane na robotnika, o ile przewiduje je regulamin pracy danego zakładu i tylko w następujących wypadkach:

a) rozmyślnie złego lub niedbałego wykonywania robót oraz rozmyślnego psucia przy pracy materjałów, narzędzi i maszyn;

b) nieprzybywania do pracy, spóźniania się do pracy lub samowolnego jej opuszczania w ciągu dnia roboczego bez uzasadnionej przyczyny;

c) zakłócania spokoju;

d) znajdowania się przy pracy w stanie nietrzeźwym;

e) nieprzestrzegania przepisów ostrożności w obchodzeniu się z ogniem, światłem i t. p. przepisów, zamieszczonych w regulaminie pracy (art. 43, ust. 1).

Kara pieniężna za poszczególne przekroczenia winna być określona w regulaminie i nie może przewyższać $^1/_4$ części dziennego zarobku robotnika Ściągnięte kary przypadają na cele kulturalno-oświatowe, zgodnie z przepisami specjalnego rozporządzenia, które wyda Minister Pracy i Opieki Społecznej (art. 44, ust. 1). Rozporządzenie to nie zostało dotychczas wydane.

Kary pieniężne nie mogą być nakładane na robotnika po upływie trzech dni od ustalenia przekroczenia robotnika (art. 43, ust. 2).

Zarząd zakładu powinien prowadzić księgę kar według wzoru, ustalonego rozporządzeniem Ministra Pracy i Opieki Społecznej (art. 45).

Wpłacajcie składki na fundusz wystawowy!

Przekroczenie przepisów o karach pieniężnych karane jest grzywną od 10 do 500 zł. (art. 61, ust. 1). Do orzekania w tych sprawach powołani są obwodowi inspektorowie pracy (art. 62).

7. Ochrona prawna zarobku robotnika.

W postępowaniu egzekucyjnem jako też upadłościowem, należności robotników, wynikające z postanowień omawianego rozporządzenia, korzystają z pierwszeństwa na obszarze województw białostockiego, kieleckiego, lubelskiego, łódzkiego, nowogródzkiego, poleskiego, warszawskiego, wileńskiego i wołyńskiego oraz m. st. Warszawy w rozmiarze i stopniu przysługującym należnościom z tytułu zasług sług i czeladzi, a na obszarze województw krakowskiego, lwowskiego, poznańskiego, pomorskiego, stanisławowskiego i tarnopolskiego wedle obowiązujących tam przepisów (art. 47).

VI. Regulamin pracy.

1. Obowiązek wydania regulaminu pracy względnie obwieszczenia.

Każdy zakład pracy, zatrudniający ponad dwudziestu robotników, obowiązany jest do wydania w ciągu czterech tygodni od otwarcia zakładu, lub od wejścia w życie omawianego rozporządzenia regulaminu pracy.

W obrębie jednego zakładu pracy mogą być wydane odrębne regulaminy dla poszczególnych oddziałów pracy lub kategoryj robotników.

Regulamin, zatwierdzony według przepisów, omówionych niżej, nabiera mocy obowiązującej dla pracodawcy i robotników.

Jeżeli regulamin jest sprzeczny z prawem, może być uchylony w drodze nadzoru okręgowego inspektora pracy. Jeśli natomiast uszczupla prawa poszczególnych robotników, wynikające z indywidualnych umów o pracę, mogą oni wszcząć dochodzenie sądowe szkód i strat w ciągu miesiąca od wejścia w życie regulaminu (art. 48 i 49).

W zakładach pracy, zatrudniających do 20 robotników, zamiast regulaminu powinno być wywieszone „obwieszczenie wewnętrzne".

Obwieszczenie nie wymaga zatwierdzenia inspektora pracy, który jednak może unieważnić poszczególne jego punkty w razie stwierdzenia niezgodności ich z prawem (art. 56).

2. Treść regulaminu względnie obwieszczenia.

Regulamin pracy powinien zawierać:

a) oznaczenie początku i końca czasu pracy oraz przerwy w pracy we wszystkie dni w tygodniu i dla wszystkich kategoryj robotników młodocianych z uwzględnieniem czasu ich nauki szkolnej;

b) czas normalnego czyszczenia narzędzi, maszyn i urządzeń oraz porządkowania zakładu pracy;

c) przesuwanie (łamanie) zmian w zakładach o ruchu ciągłym;

d) wykaz dni świątecznych (ustawowych oraz zwyczajowo stale przestrzeganych w danym zakładzie);

e) czas i miejsce wypłaty wynagrodzenia;

f) przepisy ostrożności;

g) rodzaje przekroczeń i wysokość odpowiadających im kar pieniężnych;

h) taksę za zgubioną lub zniszczoną przez robotnika książeczkę obrachunkową.

Nadto dla górnictwa:

i) kolejność zjazdów i wyjazdów;

j) czas i miejsce wydawania górnikom materjałów i narzędzi pracy (art. 50, ust. 1).

Wspomniane wyżej obwieszczenie wewnętrzne powinno zawierać następujące punkty, zgodne z obowiązującemi przepisami:

a) oznaczenie początku i końca pracy oraz przerw w pracy dla wszystkich dni tygodnia;

b) wykaz dni świątecznych i innych stale przestrzeganych w danym zakładzie;

c) terminy i miejsce wypłaty wynagrodzenia (art. 56, ust. 1).

Niezależnie od powyższych punktów, zarówno regulamin jak i obwieszczenie wewnętrzne może zawierać np. wyciąg z przepisów prawnych, dotyczących stosunków pracy (art. 50, ust. 2 i art. 56, ust. 2).

Jak sądzić można z brzmienia przepisów, omówionych wyżej, regulaminy pracy (obwieszczenia) obok obowiązkowej grupy przepisów, oraz przepisów, których włączenie do regulaminu (obwieszczenia) omawiane rozporządzenie zaleca, mogą zawierać również i inne przepisy, porządkowe, niezbędne ze względu na specjalne potrzeby danego zakładu pracy lub gałęzi przemysłu.

(Dalszy ciąg nastąpi).

STAN PLANTACJI CHMIELU W EUROPIE.

Upały i posucha odbiły się mniej lub więcej ujemnie na rozwoju roślin chmielowych w całej Europie. Sprawozdanie Środkowo - Europejskiego Biura Chmielowego w Monachjum donosi, że w okręgu produkcyjnym Halbertan posucha wywarła skutek dodatni, natomiast w dalszych okręgach, jak Spalt, Hersbruk, Witenbergja oraz Baden odczuto posuchę tę bardzo ujemnie, przyczem plantacje prowadzone na tykach, których jest tam jeszcze przeszło $^1/_3$, ucierpiały więcej niż prowadzone na drutach. Miejscami daje się zauważyć zgorzel słoneczną. Z chorób i szkodników zanotować należy pojawienie się mszycy w większych rozmiarach, oraz zgorzeli miedzianej, miejscami zaś pojawia się perenospora, której zwalczanie nie ustaje.

W tym stanie znajdują się plantacje oprócz Niemiec także w Jugosławji, Alzacji i Anglji. Natomiast lepiej przedstawia się stan plantacji w poszczególnych okręgach chmielowych w Czechach i w Belgji, gdzie po obfitych opadach sytuacja znacznie się poprawiła, co w wysokim stopniu wpłynęło na osłabienie ruchu zwyżkowego na targach chmielowych. Zaznaczyć należy, że w początkach b. m. Bawarję nawiedził orkan, który wyrządził w gospodarstwach olbrzymie szkody, co niewątpliwie dotknęło również tamtejsze plantacje chmielu i nie pozostanie bez wpływu na konjunkturę chmielową. Pod wpływem wzmiankowanej wyżej posuchy i wskutek napływu niepomyślnych wiadomości z poszczególnych plantacji, popyt na rynkach chmielowych był bardzo duży przy zupełnym braku podaży. Ceny chmielu żateckiego prima podskoczyły z 1700 do 2250 kr. cz., chmiel polski zaś płacono od 650 do 900 kr. cz. za primę, co równa się około 244 zł. Na obce chmiele, a więc na chmiel polski i jugosłowiański wywiązał się stały popyt i zapasy tych chmielów w magazynach czeskich prawie się wyczerpały. Tendencja mocna trwa już stale od 3 tygodni, i, ponieważ stan plantacji uważać można przeciętnie za niżej niż średni, są widoki na dalsze zwyżkowe kształtowanie się cen. Biuletyny polskich Towarzystw Chmielarskich, skąd czerpiemy powyższe dane, doradzają naszym plantatorom wykorzystanie tej sytuacji i jaknajrychlejsze pozbycie się przed zbiorem zeszłorocznych zapasów.

PLANTACJE W POLSCE.

Okres suszy lipcowej był dla chmielu na gruntach zwięźlejszych bardzo korzystny. Brak wilgoci odczuły tylko plantacje na gruntach lżejszych. Dzięki jednak dostatecznemu ciepłu plantacje chmielowe naogół znacznie się poprawiły, tak, że niektóre poprzednio kwalifikowane jako złe, obecnie mogą uchodzić nawet za średnie. Ostateczna jakość i ilość plonu zależy od stanu pogody w drugiej połowie sierpnia, która według dotychczasowych danych jest pomyślną, to też jest nadzieja, że tegoroczny zbiór chmielu w porównaniu z zeszłorocznym wyniesie około 60 — 70%, o ile nie będzie żadnych atmosferycznych niespodzianek, t. j. wiatrów, burz, gradobicia, nadmiernych opadów i t. p.

PLAKATY PROPAGANDOWE ZAGRANICĄ.

W „Le Petit Journal du Brasseur" z dnia 15 czerwca r. b. czytamy wzmiankę pod tytułem „Propaganda".

„Mury Brukselli są obecnie ozdobione afiszami, wydanemi przez Związek Generalny Piwowarów Belgijskich. Jak nas informują, koszty tej propagandy na rzecz piwa krajowego pokryło Belgijskie Konsorcjum browarów dolnej fermentacji.

Tysiąc afiszów rozlepiono we wszystkich ludniejszych punktach Brukseli. Na wielu słupach ogłoszeniowych rozlepiono je w grupach po cztery, co jest znakomitym pomysłem zwrócenia uwagi publiczności i t. d.".

Tak się dzieje w Belgji, gdzie spożycie piwa na jednego mieszkańca rocznie wynosi przeszło 200 litrów.

Kto widział gdziekolwiek na ulicy, czy na słupach ogłoszeniowych nasz plakat? Poza dworcami kolejowemi, o które zatroszczył się C. Z. P. P. i S., nigdzie w miejscach publicznych naszych plakatów nie wywieszono. O to powinny się już starać same browary.

CENY JĘCZMIENIA.

Warszawa.	23/VIII.	38 — 38½ zł.
	24/VIII.	38 — 38½ zł.
	25/VIII.	38 — 38½ zł.
	27/VIII.	38 — 38½ zł.
	28/VIII.	37½— 38 zł.
Bydgoszcz.	23/VIII.	36 — 38½ zł.
	25/VIII.	36 — 38 zł.
Poznań.	22/VIII.	36½— 38½ zł.
	24/VIII.	36½— 38½ zł.
	25/VIII.	36 — 38 zł.
	27/VIII.	36 — 38 zł.
Wilno.	24/VIII.	42 — 43 zł.
Berlin.	22/VIII.	234 — 254 mk. n.
	23/VIII.	234 — 254 mk. n.
	24/VIII.	234 — 254 mk. n.
	25/VIII.	234 — 254 mk. n.
	27/VIII.	234 — 254 mk. n.
	28/VIII.	234 — 254 mk. n.
Hamburg.	22/VIII.	10.00 flh. Dun. Ros.
	23/VIII	9.90 flh. Dun. Ros.
	24/VIII.	10.05 flh. Dun. Ros.
	25/VIII.	9.95 flh. Dun. Ros.
	27/VIII.	10.00 flh. Dun. Ros.
	28/VIII.	10.00 flh. Dun. Ros.
	23/VIII.	10.65 flh. La Plata
	24/VIII.	10.65 flh. La Plata
	25/VIII.	10.65 flh. La Plata
	27/VIII.	10.50 flh. La Plata
	28/VIII.	10.30 flh. La Plata
	22/VIII.	9.50 flh. Marokko
	23/VIII.	9.40 flh. Marokko
	24/VIII.	9.50 flh. Marokko
	25/VIII.	9.15 flh. Marokko
	27/VIII.	9.15 flh. Marokko
	28/VIII.	9.15 flh. Marokko
Chicago.	21/VIII.	Malting 55 — 73 cts. za bushel
	22/VIII.	Malting 50 — 75 cts. za bushel
	23/VIII.	Malting 55 — 76 cts. za bushel
	24/VIII.	Malting 55 — 72 cts. za bushel
	25/VIII.	Malting 61 — 66 cts. za bushel
	27/VIII.	Malting 53 — 68 cts. za bushel
Nowy York.	21/VIII.	Malting 80 cts. za bushel
	22/VIII.	Malting 79 cts. za bushel
	23/VIII.	Malting 79 cts. za bushel
	24/VIII.	Malting 79 cts. za bushel
	25/VIII.	Malting 79 cts. za bushel
	27/VIII.	Malting 79 cts. za bushel

CHMIEL.

Lublin 22/VIII. Zbiór chmielu, o ile dopisze pogoda, zacznie się w tym tygodniu i zapowiada się nieźle. Na niektórych plantacjach rośliny dość poważnie ucierpiały z powodu specjalnej zarazy. Eksporterzy zadatkują towar nie ustalając ceny, a płacić będą według kursu giełdowego w dniu dostawy.

CENA OGŁOSZEŃ: 1 str. Zł 150.—; 1/2 str. Zł. 80.—; 1/3 str. zł. 60—; 1/4 str. Zł. 45.— Zastrzega się zmianę cen ogłoszeń

Redaktor: W. Adam. Wydawca: Centralny Związek Przemysłu Piwowarskiego i Słodowniczego w Rzplitej Polskiej.

Drukarnia i Litografja p. f. „JAN COTTY" w Warszawie, Kapucyńska 7.